

Inspiratieverhaal van de Limburgse Koorschool, Beek/Maastricht

Sinds 1981 heeft de Limburgse Koorschool¹ als doel om kinderen op te leiden in koorzang en het plezier van zingen te laten beleven. Kinderen in de leeftijd van 4 t/m 18 jaar komen wekelijks samen vanuit diverse plaatsen in Limburg naar Beek om met elkaar te zingen.

In 2014 ontstond een nauwe samenwerking met Opera Zuid en sindsdien worden er verschillende projecten georganiseerd waarbij muziektheater centraal staat. In 2023 is een dependance geopend in het Heuvelland. De koorschool telt nu zo'n 70 leden.

Het artistieke team bestaat uit artistiek leider/dirigent Claudia Franzen, assistent-dirigent/docent koorscholing Anna Peelen en muziekdocent Ghislaine Mommer.

De Limburgse Koorschool wil een instelling zijn waar kinderen kunnen experimenteren, groeien en bloeien in samenzang. De koorschool wil zoveel mogelijk kinderen, uit alle lagen van de bevolking in Limburg, op enig moment in aanraking laten komen met samenzang en alles wat daarbij komt kijken. Zoals het ontdekken van je stem en lichaam, podiumpresentatie, samenwerking, zelfontplooiing, muzikale ontwikkeling en het vormen van een community.

Het gedachtegoed van de koorschool is gebaseerd op de filosofie van de Hongaarse componist Zoltán Kodály: ervaren van muziek op een holistische wijze, via beweging en zang, naar het begrijpen, lezen en waarderen van muziek. De kinderen ervaren zoveel mogelijk actief hoe het is om samen muziek te maken, samen je talenten te ontwikkelen en je te verhouden binnen een groep. Daarnaast worden de kinderen meegenomen in het begrijpen van de muzikale taal en worden ze voorbereid om zelfstandig deze taal te kunnen lezen. Zo wordt het plezier in muziek vergroot. Relatieve solmisatie, handgebaren en ritmetaal zijn de tools die worden gebruikt om het leren lezen en schrijven van muziek mogelijk te maken.

De koorschool kent twee primaire doelstellingen: talentontwikkeling en participatie. In de meest enge zin vormt de koorschool een opleiding van jong muzikalent. Vanaf de basis ontdekken kinderen hun eerste muziekplezier en groeien zij door: via kinderkoren van verschillende niveaus tot en met koorscholing die hen bewust bekwaam maakt in het lezen en begrijpen van muziek. Podiumervaringen zijn een belangrijk onderdeel van deze doorlopende leerlijn. Van 'klein publiek' tot grote theaterpodia en concoursen in binnen- en buitenland, in samenwerking met professionele gezelschappen en orkesten. Die ervaringen zijn zowel een doel als een middel: kinderen willen maar al te graag optreden en ergens naar toe werken en leren daar tegelijkertijd erg veel van.

---

¹ Meer informatie over de Limburgse Koorschool is te vinden op: <https://www.limburgsekoorschool.nl>

In een ruimere context zet de koorschool zich in voor sociaal-maatschappelijke verbreding. Hoewel ieder kind welkom is om lid te worden van de koorschool - ongeacht culturele en muzikale achtergrond, en zonder stemtest of auditie - zien we dat de kinderen die de koorschool zelf weten te vinden, vanuit eenzelfde milieu komen. Vaak zijn de ouders van de kinderen hoger opgeleid en hebben ze zelf de nodige muzikale bagage.

Natuurlijk zijn deze kinderen van harte welkom, maar de koorschool wil een plek bieden voor *ieder* kind dat graag wil zingen ongeacht het milieu waaruit het afkomstig is. Daarom zet de koorschool de laatste jaren in op kortdurende projecten waarbij inclusie en diversiteit centraal staan. De koorschool wil een plek bieden voor kinderen die vanuit hun omgeving niet gestimuleerd worden om aan muziek of zang deel te nemen of die daar de middelen niet voor hebben. Het kan ook gaan om kinderen die 'van binnen kwetsbaar' zijn. Voor hen worden andersoortige en laagdrempelige activiteiten georganiseerd om hen te laten deelnemen, zoals zang- en speldagen, activiteitenworkshops en participatieprojecten.

Joehoe Zang- en Speldagen

In 2020 was de eerste editie van Joehoe, de Zang- en Speldagen. Het was een zangkamp zonder overnachtingen, ontstaan vanuit de mogelijkheden tijdens de coronapandemie. Al langere tijd speelde het idee om in de zomer een zangkamp te organiseren, en nu was het moment daar. In de zomer van 2024 vindt de 5e editie plaats. Vier dagen lang gaan 35 tot 40 kinderen samen in de weer met verschillende kunstdisciplines, begeleid door professionals. Het zingen staat natuurlijk centraal. Er wordt toegewerkt naar een eindpresentatie op de laatste dag. Elke editie kent een thema. Afgelopen jaar was dit het verhaal van Hindemith's kinderopera Wij Bouwen Een Stad.

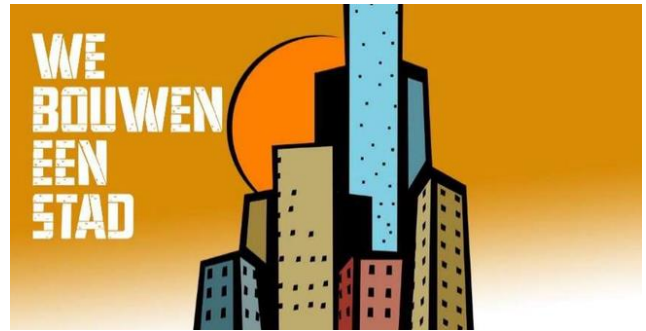

Bij Joehoe is ieder kind welkom, ongeacht sociaal-culturele achtergrond. Het onbevangen en speelse karakter van het evenement zorgt ervoor dat kinderen vaker mee willen doen en dat ook meer kwetsbare kinderen even lekker zorgeloos zichzelf mogen zijn. Er wordt gewerkt met een vrijwillige bijdrage, de meeste kosten worden gedekt door subsidies die elk jaar opnieuw aangevraagd moeten

worden. Dit wordt ieder jaar lastiger: sommige subsidies vragen steeds weer om nieuwe elementen voor het project. Daarom zoekt de koorschool naar een duurzamere oplossing voor de kosten zodat Joehoe een vast onderdeel kan worden van de activiteiten van de koorschool. Een *aftermovie* van het afgelopen jaar is [hier terug te zien](#).

We Bouwen Een Stad

In 2018 voerde de koorschool voor het eerst de kinderopera *Wir Bauen Eine Neue Stadt* op. Dit werk van Paul Hindemith werd uitgevoerd met Nederlandse vertalingen van Geurt Franzen. De kinderopera vertelt het verhaal over een groep kinderen die een stad gaat bouwen waarin alleen kinderen de baas zijn. Het verhaal leent zich prima om er veel input van de kinderen zelf aan toe te voegen. Tijdens de productie bouwden de kinderen letterlijk in het klein op het podium een eigen stad, verzorgden zij eigen optredens in het theater van de stad en zongen zij alle liederen. Dit project smaakte naar meer...

In augustus 2023 werd de kinderopera daarom weer uit de kast gehaald. Dankzij subsidies van Provincie Limburg en Gemeente Maastricht (met name gericht op het sociale domein) kon het project in drie fases worden uitgevoerd om zoveel mogelijk kinderen actief en passief deel te laten nemen.

Fase 1: Tijdens de Joehoe Zang- en Speldagen werd in vier dagen tijd met behulp van toneel-, beeldend-, en muziekdocenten de stad in elkaar gezet. De presentatie is hier terug te zien: <https://youtu.be/uq1tYRvFsPI?si=MT4fKZBgvnwLT6kJ>

Fase 2: In november 2023 werden zo'n 30 projectleden in vier weekenddagen klaargestoomd om een eigen voorstelling uit te voeren, het kinderkoor van de koorschool zong mee ter ondersteuning.

Fase 3 vindt plaats in het voorjaar van 2024 met op 7 april de eindpresentatie in Theater aan het Vrijthof in Maastricht in kader van de Kindermuziekweek. Deze keer zullen zo'n 25 projectkinderen toneel, decor en zangworkshops volgen en samen een theatervoorstelling in elkaar gaan zetten. Het kinderkoor van de koorschool zingt weer mee ter ondersteuning en de muzikale begeleiding wordt verzorgd door het Ensemble Zuiderwind.

De komende maanden zullen er ook op scholenprojecten uitgevoerd worden rondom dit thema. In het kader van de Rijke Schooldag op Kindcentrum Manjefiek in Maastricht wordt een project georganiseerd van 5 naschoolse lessen en wordt in het klein de voorstelling samengebouwd met de kinderen. In samenwerking met IMC Basis vindt eenzelfde project in groep 8 van basisschool Eikenderveld in Heerlen plaats. Beide scholen staan in kansarme wijken waar het niet vanzelfsprekend is om met cultuureducatie in aanraking te komen.

Dependance Heuvelland

Zuid-Limburg kende vroeger heel wat gerenommeerde kinderkoren die vaak tot ver buiten de provinciegrenzen bekendheid genoten. Helaas zijn veel kinderkoren de afgelopen jaren verdwenen in veel dorpen, vooral daar waar basisscholen gesloten zijn. In januari 2023 ontstond het idee om een dependance te openen in het Heuvelland. Onder leiding van zangeres en muziekdocent Ghislaine Mommer werd een groep gestart met kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 8 jaar. Het

eerste project bestond uit tien repetities en twee gezamenlijke presentatiemomenten met de andere koren van de Limburgse Koorschool in Maastricht en Aken. Veel van deze kinderen wilden doorgaan met zingen, waardoor er een tweede project van tien weken werd georganiseerd. En nu, een jaar later, vormen deze en nieuwe kinderen het kinderkoor CantiCollis. Het treedt regelmatig op, zowel alleen als samen met andere koren in het zuiden van Limburg.

Er is veel overleg tussen de dirigenten. Er wordt eenzelfde repertoire gezongen en ook de kinderen in Heuvelland krijgen les vanuit het gedachtegoed van het Kodály Concept.

Joehoe Zing je mee? – Schoolkoor Kindcentrum Manjefiek

In kader van de subsidie Rijke Schooldag is Kindcentrum Manjefiek in Maastricht in september 2023 gestart met het organiseren van rijke culturele en sportieve naschoolse activiteiten die aansluiten op de schooldag. Het idee ontstond om een schoolkoor op te richten voor kinderen uit groep 3 t/m 6. Eind februari 2024 zal de eerste zangbijeenkomst plaatsvinden, aansluitend op de schooldag onder leiding van muziekdocent Anna Peelen. In april wordt een gezamenlijke repetitie gepland met de kinderkoren CantiCollis en Canticollo zodat er een verbinding ontstaat tussen de koorschool en het schoolkoor. Zo kunnen de kinderen ervaren hoe het is om met nog meer kinderen samen te zingen. Een deel van het liedrepertoire zal samen gezongen worden door alle kinderen en daarnaast zullen alle groepen liederen aan elkaar laten horen.

Joehoe Zing je mee? – Zangproject Venlo

In december vonden de eerste gesprekken plaats over een samenwerking met CO Cultuur Ontwikkelaar in Venlo, twee lokale zangdocenten en de koorschool. Het plan rees om in het voorjaar van 2024 een zangproject te organiseren voor kinderen in de leeftijd van 10 t/m 18 jaar met een vergelijkbare opzet als de Joehoe Zang- en Speldagen. De Venlose zangdocenten zullen begeleid worden in de voorbereidingen met een methodische aanpak door Claudia Franzen en Anna Peelen.

Joehoe – Zangclubs in Limburg

In het najaar van 2023 zijn vier Limburgse kinder- en jeugd koren, waaronder de Limburgse Koorschool, een samenwerkingsverband gestart. Deze vier partijen gaan zich - ondersteund door Stichting Klankkleur en VNK-Limburg – sterk maken voor kinder- en jeugdzang in Limburg. Naast onderlinge uitwisseling van ervaringen en kennis, denken ze na over oplossingen om de zangcultuur in Limburg nieuw leven in te blazen.

Tijdens de bijeenkomsten is gesproken over de plannen om komend half jaar vijf zangclubs (wijk-, school-, of kangoeroekoren) in Limburg te starten. Initiatiefnemers kunnen hiervoor

een startbudget ontvangen en een trainingstraject volgen dat bestaat uit twee voorbereidende workshops in mei/juni 2024. Die zijn gericht op het zingen met kinderen en het organiseren van een nieuwe zanggroep. In september 2024 zullen de zanggroepen van start gaan en samenkomen tijdens het Klankkleur Festival Junior op 3 november 2024. De zanggroepelers worden gedurende deze periode (online) begeleid door ervaren dirigenten en zullen onderling via (online) bijeenkomsten in contact gebracht worden met het oog op de overdracht van kennis en ervaring.

Dit inspiratieverhaal maakt deel uit van de Blauwdruk Geef Zang Door

Claudia Franzen – Koornetwerk Nederland, maart 2024